

Підводячи висновки, можна сказати, що об'єднання єднання Німеччини стало позитивною сторінкою в історії даної країни. Адже тепер Німеччина є могутньою, визнаною усім світом державою.

1. „Німеччина у фактах ”. - Франкфурт-на-Майні,1998. – 544 с.; 2. Бжезінський З. „Велика шахівниця”. – Львів – Івано-Франківськ, 2000. – 236 с.; 3. Енциклопедія. „УСЕ”. – Київ , 2003. – 1412 с.; 4. Всесвітня історія. – Київ, 1995. – 317 с.; 5. Історія Німеччини – Київ, 1997. – 175 с.; 6. За матеріалами Вести, Deutsche Welle(www.dw-world.de).

Туманова А.А. *

Соціально-економічний розвиток транскордонного регіону (на прикладі єврорегіону «Буг»)

Європейська інтеграція і членство в Європейському Союзі є стратегічною метою України, тому що це є найкращий спосіб реалізації національних інтересів, побудови економічно розвинутої і демократичної держави та зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин. Економічний потенціал ЄС та динаміка його розвитку дають можливість дійти висновку про те, що ЄС являє собою великий ринок збуту виробів та джерело задоволення потреб України в найрізноманітніших споживчих та інвестиційних товарах. До того ж торгівля з ЄС є важливим джерелом надходження вільно конвертної валюти, дозволяє обмежувати бартер, масштаби якого сьогодні загрожують економічній безпеці країни.

Протягом кількох останніх років тема ролі регіонів у житті держави, їх відносин з центром знаходиться у фокусі уваги як політиків і представників органів державного управління, так і спеціалістів та експертів, які професійно вивчають цю тематику. Було б перебільшенням стверджувати, що основною і єдиною причиною нинішньої економічної ситуації в країні є недосконалість регіональної політики. Проте, навряд чи доводиться сумніватися в тому, що це одна з основних причин. Багаторічний світовий і, передусім, європейський досвід взаємодії держав доводить, що найбільший потенціал до інтегрування та співробітництва мають прикордонні території.[1 с.141]

Транскордонне співробітництво як форма кооперації є обов'язковою для європейської інтеграції. Для його успішного здійснення потрібні партнерство та зміни у розширенні співпраці на регіональному рівні, яка є джерелом цього співробітництва. Транскордонне співробітництво на європейському континенті є “мостом” між сусідами, а єврорегіони виступають “локомотивами” процесу європейської інтеграції. Метою створення єврорегіонів у рамках країн ЄС є: усунення перешкод, пов'язаних із перетинанням кордонів, зміцнення економічного, соціального, культурного співробітництва, мінімізація екологічних проблем на прикордонні держав-сусідів та вирішення проблем, пов'язаних із безпекою підприємництва і туризму. Що ж ми маємо на увазі під словом “транскордонне співробітництво”? Транскордонне співробітництво – це специфічна сфера зовнішньоекономічної, політичної, екологічної, культурно-освітньої та інших видів діяльності, що здійснюються на регіональному рівні між двома чи більше країнами. Особливістю такого співробітництва є наявність кордону і необхідністю його облаштування, спільним використанням природних ресурсів та, відповідно, спільним вирішенням проблем екологічної безпеки та більш широким взаємним спілкуванням населення сусідніх держав.

Транскордонному співробітництву на регіональному рівні властиві чотири етапи процесу розвитку: вивчення існуючих зв'язків між партнерами регіону; визначення стратегії розвитку; розробка і забезпечення програм розвитку, моніторинг і оцінка. Воно проходить у декількох напрямках: урядово-регіональному і регіонально-локальному. В першому випадку співробітництво спирається на міжнародні угоди і поширене там, де є велика децентралізація управління. Регіонально-локальне співробітництво розвивається досить спонтанно. Його рушійною силою є особисті контакти з сусідами, які викликані господарськими потребами, а

---

* Туманова А.А. - студентка спеціальності міжнародна інформація, кафедра міжнародної інформації, Інституту математики та фундаментальних наук.

також співпраця в галузі культури. Створення такої організаційної форми як “єврорегіони” та прийняття Мадридської конвенції (1980 р.) склали міцний правовий фундамент для розвитку транскордонного співробітництва на регіональному і локальному рівнях. Під поняттям “*еврорегіон*” розуміється певне законодавчо закріплене просторове формування із чітко окресленими межами, до складу якого входять прикордонні господарські комплекси щонайменше двох держав, що мають спільний кордон, яке має за мету спільно і узгоджено стимулювати соціально-економічний розвиток своїх територій.

Україна – це держава, дві треті областей якої є прикордонними, і це дає нашій країні великий потенціал для розвитку транскордонного співробітництва і, зокрема, єврорегіонів, що, в свою чергу, підтверджує актуальність проблеми. Сьогодні наша країна вже має деяку позитивну практику у сфері транскордонного співробітництва. На кордонах України створено і діють 4 єврорегіони: Карпати, Буг, Верхній Прут та Нижній Дунай.

Єврорегіон “Буг” - це транскордонне об’єднання, до складу якого входить Волинська область України, Холмське, Замостське, Люблінське, Тарнобжезьке і Білопідляське воєводства Республіки Польща та Брестська область Білорусі. Він має такі завдання: 1) організувати та координувати дії, що сприяють співробітництву між членами єврорегіону в галузях економіки, науки, екології, культури та освіти; 2) надавати допомогу у розробці конкретних проектів транскордонного співробітництва, що становлять взаємний інтерес; 3) сприяти розвитку добросусідських відносин між країнами-членами євро регіону; 4) визначати потенційні галузі багатостороннього співробітництва; 5) бути сполучною ланкою і сприяти співробітництву членів єврорегіону з міжнародними організаціями, установами та агенствами. Для вирішення визначених спільних завдань Рада створює постійні робочі групи. Соціально-економічний розвиток Єврорегіону “Буг” відбувається під впливом багатьох факторів, найважливішими з яких є природно-ресурсний і трудоворесурсний потенціали, сукупність матеріальних ресурсів, науково-технічний потенціал, ємкість і екологічний стан території тощо. Вони формують господарську структуру регіону, яка, в свою чергу, визначає зовнішньоекономічний потенціал території. З природних чинників на розвиток регіону важливий вплив мають земельні ресурси. В українській частині цей показник дещо менший, ніж в польській частка ріллі в структурі сільськогосподарських угідь польських воєводств також вища, ніж у Волинській області. Регіон володіє порівняно незначними запасами мінерально-сировинних і паливно-енергетичних ресурсів. Найбільше значення з української сторони мають поклади кам’яного вугілля, торфу, крейди, піску, цегельно-черепичної сировини і газу.

Одним із важливих чинників розвитку Єврорегіону “Буг” є порівняно вигідне його геополітичне положення. Його слід розглядати через призму геопросторових стосунків між прикордонними господарськими комплексами країн, що входять до складу єврорегіону. Із цієї точки зору, наприклад, Волинський ПГК є периферійним в Україні, але характеризується центральністю в Європі. Феномен контактності положення області як ПГК України визначає соціально-економічну своєрідність території і дає потужний стимул для розгортання різних видів господарської діяльності. Єврорегіон “Буг” - це “з’єднувальний міст”, через який пролягають найкоротші шляхи з СНД та України до країн Західної Європи, а також між країнами Балтійського і Чорноморського регіонів. Оцінюючи можливості розвитку Волинського ПГК як складової частини транскордонного регіону, з урахуванням вигідності геополітичного положення, можна виділити декілька важливих напрямків реалізації потенціалу: розвиток експортних та імпорتنих виробництв на основі спеціалізації виробництва і кооперування із сусідніми територіями; створення на його території міжнародних господарських об’єктів, вільних економічних зон (ВЕЗ), технополісів і технопарків; налагодження співробітництва в галузях промисловості, сільського господарства, рекреації і туризму; створення транзитних транспортних коридорів; раціональне і комплексне використання природно-ресурсного потенціалу.

Єврорегіон “Буг” поки що є на початковому етапі свого формування, тому стратегія його розвитку повинна включати такі основні сфери цілей і дій: 1) сфера бізнесу: орієнтація підприємств на ринки іншої сторони і на кооперацію з ними; вільний рух товарів, капіталу, робочої сили; розвиток виробничої і ринкової інфраструктури; обмін інформацією; 2) сфера господарського розвитку: посилення інтеграції, розвиток комунікацій і зв’язку; формування

регіональних транскордонних систем технічної інфраструктури; інтеграція поселенських систем; розвиток і вдосконалення інтеграції рекреаційної бази; 3) соціальна сфера: охорона довкілля і співробітництво в галузі екології; розвиток інтеграції у сфері культури; співробітництво у сфері освіти і науки; інтеграція систем соціального забезпечення; охорона права і громадського порядку; охорона здоров'я; розвиток інтеграції і контактів в інших сферах. У методичному плані при розробці стратегії розвитку Єврорегіону "Буг" можна виділити п'ять етапів: 1) гіпотеза намірів; 2) первинне упорядкування проблем; 3) стратегія розвитку Єврорегіону "Буг"; 4) сценарій майбутнього прогнозу; 5) елементи поточної політики розвитку єврорегіону.

Програма розвитку Єврорегіону "Буг" повинна окреслити його нове місце в економічному просторі України, Польщі й Білорусі, а також врахувати інтеграційні європейські процеси. Сторони повинні використати досвід країн Європейського Союзу. В програмі розвитку повинні знайти вирішення декілька груп проблем, характерних для Єврорегіону "Буг": 1) організація транскордонної діяльності (зміна ролі кордону, його обладнання, перерозподіл транспортних потоків); 2) економічні (створення регіональних центрів економічної активності); 3) підготовка кадрів (підготовка спеціалістів-професіоналів з регіонального маркетингу і менеджменту, комерційної діяльності, міжнародних відносин); 4) організаційні і правові; 5) розробка спільних проектів; 6) культури і самовизначення; 7) екології; 8) пропаганди досвіду роботи єврорегіону.

До пріоритетів розвитку Волинського ПГК на період до 2010 року слід віднести: поліпшення демографічної ситуації, розвиток соціальної інфраструктури малих міст і сіл; розвиток інтенсивного м'ясного тваринництва; завершення конверсії підприємств військово-промислового комплексу; створення можливостей для розвитку господарства на забруднених радіонуклідами територіях; пом'якшення територіальних диспропорцій у господарському розвитку; орієнтація підприємств легкої та харчової промисловості на виробництво продукції з місцевої сировини; реконструкція осушувальних систем, відродження деяких річок та озер; перепрофілювання екологонебезпечних підприємств на технології, що не знищуватимуть природи; реконструкція історико-культурної спадщини, використання її у виховній і в культурно-освітній роботі та розширення туристської діяльності; розвиток взаємовигідних економічних зв'язків з партнерами в інших регіонах України та зарубіжними країнами, особливо воєводствами і повітами Польщі, які входять до Єврорегіону "Буг".

1. Регіональна політика в країнах Європи: Уроки для України/ Київ.центр Ін-ту Схід-Захід; За ред.С.Максименка.- К.:Логос,2000.-171с.; 2. www.uspishnaukraina.com.ua; 3. www.niss.gov.ua; 4.www.mukachevo.net; 5. www.eu.prostir.ua.

Пасічний Р.Я.*

Соціальна доктрина Католицької Церкви та етапи її становлення

Фундаментальним ключем до розуміння соціальної доктрини Церкви є поняття "спільного блага" – головне поняття християнського персоналізму. "Спільне благо" є богословсько-філософським принципом, що об'єднує особову екзистенцію людини і суспільне життя народу. Підставою суспільного блага є благо особи. А благо особи - це моральна досконалість людини, яка може бути реалізована тільки в суспільстві поряд з іншими особами. Таким чином, спільне благо одночасно і паритетно акцентує особу людини, як свою онтологічну підставу, і суспільство, як умову розвитку особи. Це діалектичне поєднання особи і суспільства є критерієм для побудови справедливого, адекватного суспільного устрою. Класичним обсягом соціальної доктрини Церкви є: спільне благо, особа, сім'я, культура, праця, економіка, держава, загальнолюдська спільнота; охоплюються всі виміри буття світу, кожен з яких Церква оглядає у через призму Одкровення на базі філософії природного права.

Християнське суспільне або соціальне вчення - це не збірка практичних вказівок для вирішення «соціального питання» і не вдалий підбір певних досягнень сучасної соціології, які придатні для християнського суспільного виховання, а складова частина християнської концепції життя. [7, с.6] Воно вчення включає три складові. По-перше, природний закон, що

* Пасічний Р.Я. – асистент кафедри політології.